

Pròleg

Antoni Morer

L'últim trasllat dels absis i la nova presentació de la pintura romànica, imprescindible a causa de la remodelació del Palau Nacional com a seu definitiva del MNAC, va esdevenir un succés cultural excepcional l'any 1995. Els cercles museístics van seguir amb expectació i regularitat l'evolució del projecte, difós àmpliament pels mitjans de comunicació.

L'objectiu d'aquesta miscel·lània és posar a l'abast de tots els interessats la documentació i el desenvolupament de les experiències col·lectives relacionades amb aquest esdeveniment. S'hi exposen els criteris adoptats i s'hi addueixen les decisions preses abans, durant i després del trasllat, per cadascun dels col·lectius involucrats. Es tracta de fer comprensible el perquè i el com de totes les actuacions dutes a terme.

El públic versat és ampli i heterogeni. El repte assumit és que el contingut sigui instructiu per als qui no són especialistes, així com útil i rigorós per als experts. Per tant, s'adreça al visitant del Museu, a l'estudiant universitari, a l'erudit de l'art romànic, però també al científic i a l'historiador professional.

Els autors dels articles són especialistes en cada un dels temes i han intervingut en totes les fases, des de l'obtenció i l'estudi de la documentació prèvia, fins a la resolució dels detalls finals. Els responsables de cadascuna de les àrees van establir els criteris científics i se'n van responsabilitzar de l'aplicació. Cal remarcar, a més, la interrelació i coordinació dels treballs duts a terme entre els departaments del Museu i, també, amb les empreses externes.

Per assolir amb garantia l'objectiu proposat s'ha optat per un text entenedor però que alhora tingués el màxim de rigor. S'ha unificat el lèxic específic emprat en els textos, ja que en ocasions la terminologia es presta a confusió, i s'han mantingut les denominacions comercials d'alguns productes, quan aquesta terminologia és la més comprensible en els àmbits respectius. S'ha evitat, en la mesura que ha estat possible, ser repetitiu tant en la part descriptiva com en les argumentacions. Tanmateix, s'ha potenciat la part gràfica i s'han seleccionat amb molta cura les il·lustracions per donar una visió completa i global de tot el procés i facilitar la

comprensió del text, que s'ha sintetitzat a causa de la quantitat d'assumpes tractats.

El contingut comprèn informació general i tècnica que s'ha estructurat en cinc apartats. Els primers capítols ajuden a comprendre aquest esdeveniment no com un fet aïllat i aleatori, sinó en el context evolutiu de la conservació i de l'exposició de l'art romànic català, junt amb les vicissituds politicoculturals que envolten els programes museístics. En aquest sentit, l'elecció del Palau Nacional com a seu definitiva del Museu Nacional d'Art de Catalunya té una importància cabdal. S'especifiquen els criteris arquitectònics, museològics i museogràfics seleccionats en funció d'aquestes premisses.

A continuació s'exposa l'estratègia global i les mesures tècniques adoptades per al moviment de les obres. Comprèn els càlculs d'estructures, els projectes de desmuntatge i trasllat, així com també els de la nova ubicació; el seguiment, l'adequació i el control de tots els paràmetres que exigia la conservació preventiva, i els programes d'intervenció i de restauració puntuals abans i després de les operacions del trasllat.

El capítol de documentació aporta un recull del fons documental, gràfic i audiovisual, des de l'adquisició i l'arrencament de les pintures ubicades a les esglésies dels Pirineus, cap a 1919, fins a les darreres actuacions de l'any 1995. Aquesta secció inclou una selecció acurada de la bibliografia general sobre el contingut d'aquesta miscel·lània, ordenada cronològicament.

S'ha considerat adient adjuntar uns annexos, que són útils de tenir a l'abast, ja sigui per fer més comprensible el text o bé per consultar altres referències. Destaquen en aquest apartat les breus notes biogràfiques de les persones vinculades a l'adquisició, l'arrencament i la formació d'aquesta col·lecció. D'altra banda, cal tenir present que alguns dels documents seleccionats es publiquen per primera vegada.

L'última part inclou la guia simplificada i revisada de l'exposició permanent d'art romànic, que es va editar amb motiu de la inauguració de la nova instal·lació, el mes de desembre de 1995.